

Çiğdem Akın

SERİ		CİLT		SAYI		
SERIES		VOLUME		NUMBER		
SERIE	A	BAND	40	HEFT	1	1990
SÉRIE		TOME		FASCICULE		

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
ORMAN FAKÜLTESİ
D E R G İ S İ

REVIEW OF THE FACULTY OF FORESTRY,
UNIVERSITY OF ISTANBUL
ZEITSCHRIFT DER FORSTLICHEN FAKULTÄT
DER UNIVERSITÄT ISTANBUL
REVUE DE LA FACULTÉ FORESTIÈRE
DE L'UNIVERSITÉ D'ISTANBUL

**ARAMIZDAN EBEDİYEN AYRILMIŞ BULUNAN
PROF. DR. VOLKAN ŞÖLEN'İN
ÖZGEÇMİŞİ, YAYINLARI ve AKADEMİK ÇALIŞMALARI**

Prof. Dr. Necmettin ÇEPEL ¹⁾

Kıs a Ö z e t

Çalışma arkadaşımız, değerli Öğretim Üyesi Prof. Dr. Volkan ŞÖLEN'i kaybettiğimizin 9. yılı, ağustos 1992 tarihinde dolmuş bulunmaktadır. Belirli yıldönümlerinde ödenmesi gereken bazı vefa borçları vardır. Bu yıl, Prof. Dr. Volkan ŞÖLEN için, Orman Fakültesi Dergisi'nin bir sayısı kendisine "*Özel Sayı*:" olarak ayrılmıştır. Böylece kendisini anma fırsatını bizlere sağlayan Orman Fakültesi Dekanlığına ve Yayın Komisyonuna şükranlanımızı sunarız. Bu fırsattan yararlanarak Prof. Dr. Volkan ŞÖLEN'in özgeçmiş ve akademik çalışmalarını, aşağıda belirtmeyi bir görev saydık.

1. PROF. Dr. VOLKAN ŞÖLENİN'İN ÖZGEÇMİŞİ

Volkan ŞÖLEN, 1938 yılında İstanbul'da doğmuş, İlk öğrenimini Beşiktaş Büyük Esmâ Sultan İlkokulunda, orta öğrenimini Ankara Kız Lisesi'nde tamamlayarak 1955-1956 öğretim yılında "PEKİYİ" derece ile liseden mezun olmuştur.

Yüksek öğrenimine 1956 yılında İ.Ü. Orman Fakültesi'nde başlamış ve bu fakülteyi 1960 yılı Haziranında Orman Yüksek Mühendisi olarak bitirmiştir. Böylece ilk iki kadın Orman Mühendisinden biri olarak ormancılık mesleğine katılmıştır.

İstanbul Orman Başmüdürlüğü'ne bağlı Çobançeşme Orman Fidanlığı'nda 30.8.1960 - 25.6.1961 tarihleri arasında Orman Fidanlık Mühendisi olarak görev yapmıştır. İlk günlerde, Fidanlık işçileri "*Biz bir kadının emrinde çalışmayız*" diyerek kendisine karşı bir tavır takınmışlar. Fakat daha sonraki günlerde durum tersine dönmüş, "*Volkan Ablâ*" hepsinin sevgilisi oluvermiştir. Çünkü O, nazik yaratılışı ve üstün insanî nitelikleri ile, işçilere hitabetmesini bilmiş ve onların gönüllerinde taht kurmuştur. Bunda, kadınlı erkekli işçi gruplarına akşamüstü, çalışma saatleri dışında verdiği okuma-yazma derslerinin, böylece o insanları karanlıktan kurtarma için harcadığı çabaların da büyük rolü olmuştur.

1) İ.Ü. Orman Fakültesi Toprak İlimi ve Ekoloji Anabilim Dalı Başkanı

İ.Ü. Orman Fakültesi'nde 29.6.1961 tarihinde açılan Asistanlık sınavı, kendisine "*İlk kadın orman mühendisi*" ünvanı yanında Fakültemizde "*İlk kadın öğretim üyesi*" ünvanını kazanma yolunu da açmıştır. Gerçekten, asistanlık sınavını kazanarak İ.Ü. Orman Fakültesi Toprak İlimi ve Ekoloji Kürsüsü'nde çalışmaya başlamış, 1961-1962 yılları arasında adaylık süresini tamamlayarak asil asistanlığa atanmış ve böylece akademik basamakların ilkinde ayak basmıştır.

Doktora çalışmasına 1962 yılında başlamıştır. "*Türkiye Orman Fidanlarının Toprak Özellikleri ve Gerekli Meliorasyon Tedbirleri Üzerine Araştırmalar*" adlı bu çalışmayı 1966 yılında tamamlayarak 14.6.1966 tarihinde PEKİYİ derece ile "*Ormancılık İlimleri Doktoru*" ünvanını almıştır.

Doktora çalışmasının bitiminde UNESCO Bursiyeri olarak 1966-1967 yılları arasında Finlandiya'da "*Helsingin Yliopiston Metsänhoiteteen Laitos*" ve "*Metsäntutkimuslaitoksen ve Metsäpuiden Rodunjalostussäätiö*" (Helsinki Üniversitesi ve Ormancılık Araştırma Enstitüsü ve İstasyonları) adlı kuruluşlarda inceleme ve araştırmalarda bulunmuştur.

Ülkesine döner dönmez Doçentlik tezi çalışmalarına başlamıştır. "*Türkiye'de Alüvyal Sahalarda Kurulmuş Bulunan Bazı Orman Fidanlıkları ve Topraklarında Difransiyal Termal ve X-ışını Analizi Metodları ile Kildeki Minerallerin Tesbiti ve Bunların Özellikleri Üzerine Araştırmalar*" konulu bu çalışma 1968-1971 yılları arasında tamamlanmıştır. Bu süre içinde 1969 yılından itibaren 15 ay İskoçya'da, "Macaulay Institute for Soil Research" Macaulay Toprak Araştırma Enstitüsü'nde çalışmış ve Doçentlik tezine ait örneklerin analizini tamamlamıştır. Bu çalışma ile 1971 yılında "*Üniversite Doçenti*" ünvanını kazanmış ve 29.2.1972 tarihinde İ.Ü. Orman Fakültesi Toprak İlimi ve Ekoloji Kürsüsü'nde Doçentlik kadrosuna, Eylemli Doçent olarak atanmıştır.

K.T.Ü. Orman Fakültesi'nde 1973-1976 yılları arasında Orman Ekolojisi dersini okutup, uygulamalarını yaptıran Volkan ŞÖLEN, bir yandan da profesör olmak için sınava gireceği Almanca Dili kurslarına devam etmiştir.

1977 - 1978 yılları arasında ise 12 ay süreyle Almanya'da Göttingen Üniversitesi Orman Fakültesi'nde çalışmalarını sürdürmüş ve Almanca Dil Bilgisini geliştirmek üzere kurslara katılarak, bu kursları başarı ile tamamlamıştır.

Ülkesine döndükten sonra "*Türkiye'de Alüvyal Sahalarda Kurulmuş Bulunan Bazı Orman Fidanlık Toprakları Toz Fraksiyonlarının Mineralojik, Kimyasal Bileşim ve Özellikleri*" konulu araştırmayı yürütmüş ve 1982 yılında sonuçları değerlendirerek, bu araştırmayı "*Profesörlük Takdim Tezi*" olarak Fakülte dekanlığına sunmuştur. Profesörlük için gerekli sınavları başarı ile vererek, 1982 yılında Üniversite Profesörü ünvan ve yetkisini kazanmıştır.

Yurt dışında 1969 yılında İngiltere'de Ulusal T.S.A. ve 1974 yılında Macaristan'da ICTA Kongrelerine gitmiş, yurt içinde ise birçok kongre ve simpozyuma bildiri ile veya bildirisiz olarak katılmıştır.

Yurtiçinde Türkiye Ormancılar Cemiyeti T.M.M.O.B. Orman Mühendisliği Odası, Türkiye Tabiatını Koruma Derneği, Türkiye Toprak İlimi Derneği; yurtdışında ISSS (International Society of Soil Science) ve Amerikan Coğrafya Derneği (National Geographic Society) gibi kuruluşların üyesi idi.

Prof. Dr. Volkan ŞÖLEN, nazik, hoşgörülü, hassas, çalışma arkadaşları ile iyi ilişkiler kurmuş değerli bir öğretim üyesiydi.

Öğrencilerinin saygısını, hocalarının sevgisini kazanmış bir insandı.

Yapmış olduğu araştırmalarla Ormancılığımıza, Türkiye fidanlık topraklarının fiziksel ve kimyasal özellikleri üzerinde değerli bilgiler kazandırmıştır.

Genç yaşta, hiç beklenmedik bir zamanda, yaşamının en güzel ve verimli çağında 9 Ağustos 1983 tarihinde aramızdan ebediyen ayrılmıştır. Kendisini tekrar sevgi, saygı ve rahmetle anıyruz.

2. PROF. DR. VOLKAN ŞÖLEN'İN YAYINLARI ve AKADEMİK ÇALIŞMALARI

A- Orijinal Araştırmalarına Ait Yayınları

1. Türkiye Orman Fidanlıklarının Toprak Özellikleri ve Gerekli Meliorasyon Tedbirleri Üzerine Araştırmalar.

A Study on the Soil of Some Permanent Forest Nurseries in Turkey. Their Characteristics and Melioration.

İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 19, Sayı 1, 1969, s. 143-190

2. Eskişehir (Çatacak) Ormanlarında Mikaşist Üzerinde Gelişen Toprakların Kil Fraksiyonlarının Minerolojisi Üzerine Araştırmalar (Gülçur ile ortak).

A Study on Mineralogical Properties of Clay Fraction of Soil Developed on Micaceous Parent Material Under Scotch Pine (*Pinus silvestris*) Conopy in Eskişehir (Çatacak) Region

İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 21, Sayı 1, 1971, s. 58-69.

3. Balıkesir Orman Fidanlığı Topraklarında Diferansiyel Termal ve X-ışını Analiz Metodları ile Kil Fraksiyonunda Minerallerin Tesbiti ve Bunların Bazı Özellikleri Üzerine Araştırmalar.

A Resarch on Determination of the Mineral Composition of the Clay Fraction in the Soils of Balıkesir Forest Nursery by the Differential Thermal-and X-Ray Analysis.

İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 25, Sayı 1, 1975, s.359-375

4. Eskişehir Orman Fidanlığı Topraklarında Bulunan Kil Minerallerinin Tesbiti ve Bazı Özellikleri Üzerine Bir Araştırma.

A Resarch on Determination of Soil Clay Minerals of Eskişehir Nursery Site and Their Some Characteristic Properties

İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 30, Sayı 1, 1980, s. 43-75

5. Türkiye'de Aluviyal Sahalarda Kurulmuş Bulunan Bazı Orman Fidanlıklarının Topraklarında Diferansiyel Termal ve X- ışını Analizi Metotları ile Kildeki Minerallerin Tespiti ve Bunların Özellikleri Üzerine Araştırmalar (Doçentlik Tezi, Manuskript 1971, Yayınlanmamış, 146 sayfa, 19 tablo, 33 şekil, 3 resim).
6. Türkiye'de Aluviyal Sahalarda Kurulmuş Bulunan Bazı Orman Fidanlık Toprakları Toz Fraksiyonlarının Minerolojik, Kimyasal Bileşim ve Özellikleri Üzerine Araştırmalar.

(Profesörlük takdim tezi, 1982, Yayınlanmamış, manuskript, 80 sayfa, 8 tablo, 8 şekil ve 9 resim).

B- Telif Yayınları

1. Eskişehir Orman Başmüdürlüğü Mıntukasında Yapılan Yıllık Öğrenci Tatbikatına Ait Notlar (N. Çepel, T. Odabaşı ile birlikte).
İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 12, Sayı 2, 1962, s. 95-120
2. Ağaçlandırma Çalışmalarında Fidanlıkların Yeri, Fidanlık Tesis Edilecek Sahalarda Aranacak Özellikler, Mevcut Orman Fidanlıklarının Durumları ve Gerekli Meliorasyon Tedbirleri.
Ağaçlandırma, Planlama, Etüd ve Proje Semineri.
İ.Ü. Yayın No. 1432, O.F Yayın No.141, İstanbul 1969, s. 65-88
3. Toprak İnce Kesitlerinin Hazırlanması ve Genetik Toprak Tanımında Rol Oynayan Özellikleri
İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 31, Sayı 2, 1981, s.82-94.
4. Türkiye'de Orman Topraklarına Ait Çalışmaların Tarihi Gelişimi ve Geleceği (N. Çepel, M. Dündar, M.D. Kantarcı ile birlikte).
Doğumunun Yüzüncü Yılında Atatürk'e Armağan. İ.Ü. Yayın No. 2883,
O.F. Yayın No. 307, Fakülteleer Matbaası, İstanbul 1981, s. 155-167.
5. Orman ve Toprak.
Türkiye Tabiatını Koruma Derneği Simpozyum Kitabı, Fotokopi ile çoğaltılmış nüsha.

**BIOGRAPHY, PUBLICATIONS AND ACADEMIC
RESEARCH WORK OF THE LATE
PROFESSOR DR. VOLKAN ŞÖLEN**

Prof. Dr. Necmettin ÇEPEL ¹⁾

A b s t r a c t

We lost Prof. Dr. Volkan ŞÖLEN, colleague and respected member of our teaching staff almost nine years ago, and we feel we owe it to her to mark the ninth anniversary of her passing. This year, a special issue of our Forestry Faculty Journal has been devoted to her, and we wish to thank the Dean and the Publications Committee for granting us this opportunity of commemorating her untimely death. We therefore have pleasure in setting out below her bibliography and a summary of her academic research.

Biography

Volkan ŞÖLEN was born in İstanbul 1938 and after completing in Beşiktaş the Büyük Esmâ Sultan Primary School. She graduated (grade "Excellent") from the Ankara Girls' Lycee in 1956. Her higher education began at the İstanbul University Forestry Faculty where she obtained her first degree in Forest Engineering in June 1960, thus becoming one of the first two women to graduate from this Faculty and enter the forestry profession.

In 1960 she took up an appointment as Forest Nursery Engineer at the İstanbul Forestry Commissions's Çobançeşme Forest Nursery, and at first encountered some degree of anti-feminine hostility from some of the employees. "We don't take orders from a woman", they said. However, the situation was soon resolved and "Big Sister" Volkan quickly became everyone's favourite. Through her natural courtesy and kindness, she knew how to appeal to the workers and win their genuine affection and loyalty. A factor largely contributing to this success was, no doubt, the evening classes in literacy which she conducted after working hours for mixed groups of Nursery workers.

When in 1961 she passed the examination to qualify as Assistant at the İstanbul University Faculty of Forestry, she added to the title of First Woman Forest Engineer that of First Woman Member of Teaching staff in this faculty. Indeed, after working from 1961-1962 in our Department of Soil Science and Ecology, she completed her probation period and set her foot on the first rung of the academic ladder.

1) Head of İstanbul University Forestry Faculty Dept. of Soil Science and Ecology.

She began work on her Doctorate in 1962 and in 1966 completed her research : *Properties of Turkish Forest Nursery Soils and the Necessary Measures for their Improvement*. She was awarded her Doctorate in Forest Sciences on 14 th June, 1966 (with grade "Excellent").

Between 1966 and 1967 she went to Finland on a UNESCO scholarship, and there carried out investigations and research at the Helsinki University, Forest Research Institute and Forest Stations (Helsingin Yliopiston Metsanhoitettiin Latios and Metsantutkimuslaitoksen and Metsanpuidenrodunjalos saatio).

Immediately on her return home, she commenced work on her Assistant Professorship thesis : *Methods of Differential Thermal and X-ray Analysis and the Determination of Clay Minerals in some Forest Nursery Soils on Alluvial Sites in Turkey and Their Properties*; which research she completed between 1968 and 1971. During this time, in 1969, she spent 15 months at the Macaulay Institute for Soil Research, Aberdeen, Scotland, where she Completed her soil sample analysis for the thesis. In 1972 she was awarded her Assistant Professorship (another first woman in this Faculty and was appointed to the Department of Soil Science and Ecology of Istanbul University Faculty of Forestry.

From 1973 to 1976 she taught both the theory and practice of Forest Ecology at the Black Sea Technical University Faculty of Forestry, at the same time attending courses in the German language in preparation for her professorship candidature. Dr. ŞÖLEN continued her research work, this time for 12 months at Göttingen University in Germany. She also improved her proficiency in German, successfully completing a German Language course.

After her return to Turkey, she prepared her professorship thesis : *The Mineralogical and Chemical Compounds of silt Fractions of Some Forest Nursery Soils on Alluvial Sites in Turkey*; which she presented in 1982. Having succeeded in all the required examinations, she was awarded a University Professorship in the same year.

Both at home and abroad, Professor ŞÖLEN attended many congresses and symposia and contributed papers in several. In 1969, for example, she attended the International T.S.A. in the United Kingdom and the I.C.T.A. congress in Hungary in 1974. She was a member of the Turkish Foresters Association, the Turkish Chamber of Engineers and Architects, the Chamber of Forest Engineers, the Turkish Wildlife Conservation Society and the Turkish Soil Science Society. Abroad, she was a member of the International Society of Soil Science and the National Geographic Society.

Professor Dr. Volkan ŞÖLEN was a considerate, gentle, broad-minded and sensitive member of our staff and was held in high esteem by all her colleagues. She won the respect of her students and the affection of her teachers. Thorough her research work she made valuable contributions to the store of knowledge of the physical and chemical properties of Turkish nursery soils, to the great benefit of Turkish forestry.

Although at the height of her career and at the productive period of her life, she was taken from us without warning on 9th August, 1983. We remember her with respect, affection and compassion.